

Blodprøvetagning

Arbejdsgange ved blodprøvetagning

Forudsætningerne for at laboratorierne kan udføre de rekvirerede analyser er at følgende forhold er opfyldt:

1. a) Prøvetagningsblanket (PTB)

Prøvetagning og analyser rekvireres i Sundhedsplatformen (SP). Inden prøvetagningen udprintes PTB, der indeholder

- Patientens navn og cpr-nummer
- Rekvirerende afdelings afdelingsbetegnelse og afsnitsnummer
- Dato og tid for prøvetagning, opsamlingsstid og urinvolumen (hvor relevant)
- Evt. Information til prøvetager
- Evt. Rekvisitionskommentar
- Prøvetagerens ID eller afsnitsbetegnelsen
- Etiketter med unikke stregkoder og oplysninger om rørtyper
- Hvilke analyser, der skal udføres med prioritet 'akut', 'fremskyndet' eller 'rutine'
- Evt. Klinisk information

Prøver der skal tages af personale fra Klinisk biokemisk afd.(KB3011) skal rekvireres som "Tages efter aftale med 3011" eller på en planlagt prøvetagningsrunde.

b) Nødblanket

Nar Labka IKKE kan benyttes i klinikken, anvendes nødprocedure i form af nødblanket – se 'Labka nødprocedure' ([link til Labka siden](#))

2. Identifikationskontrol

Identifikation af patienten skal være korrekt, således at det sikres at det fremsendte prøvemateriale kommer fra den angivne patient. Se afsnit 5 i "[Vejledning til blodprøvetagning på voksne](#)" udarbejdet af Klinisk biokemisk afdeling, KB 3-01-1. Vejledningen er tilgængelig enten via Rigshospitalets sider på internettet: <https://www.kb.rh.dk> eller ved henvendelse til Klinisk biokemisk afdeling.

Forhold, der kan påvirke kvaliteten af analysesvaret

1. Stase

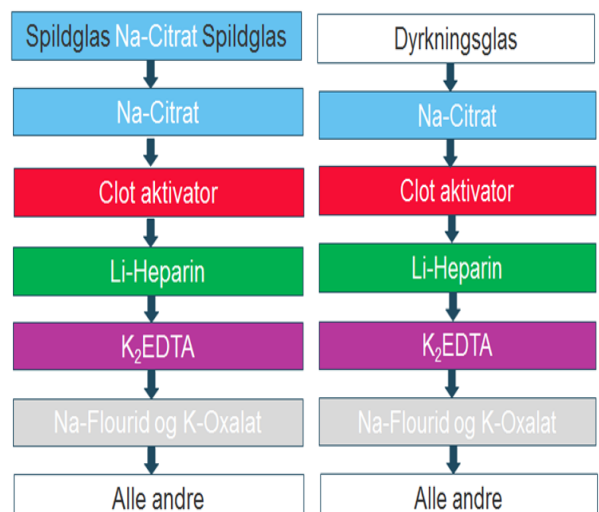
Stase kan forårsage ændringer i koncentrationen af flere analytter. Den anbefalede stasetid er kortest mulig og max 3 min.

2. Blodprøvetagning

Rækkefølgen af prøvetagningsrørene, som ses til højre, anbefales, for at sikre ensartethed og sammenlignelige prøvesvar. Se afsnit 8 i "[Vejledning til blodprøvetagning på voksne](#)"

3. Tilblanding af infusionsprodukter

Hvis blodprøven skal tages i den arm, hvor der samtidigt foretages i.v. infusion skal infusionen have været afbrudt i 15 min. Såfremt infusionen ikke har været afbrudt, risikerer man forkert analysesvar på grund af fortynding. Tilførsel af analytter såsom glucose, natrium og kalium kan ligeledes give forkerte analysesvar.



4. Veneblod udtaget fra i.v. kateter

Det er vigtigt for analysesvaret at følgende procedure overholdes: Eventuel infusion afbrydes, og katetret aflukkes helt i 15 min. De første 10 ml blod bortkastes og herefter tages blodprøverne. Katetret "proppes"/evt. infusion genoptages.

Koncentrationsbestemmelse af visse medikamenter, såsom Ciclosporin, Digoxin, Methotrexat og Aminoglycosider kan ikke analyseres på blod udtaget fra samme drop, som de infunderes i.

5. Kapillærprøvetagning

Opmærksomheden henledes på, at kapillærprøvetagning giver væsentligt ringere præcision på analyseresultatet, specielt for hæmatologiske analyser. Se afsnit 11 "[Vejledning til blodprøvetagning på voksne](#)".

6. Faste før blodprøvetagning

- Patienten må **ikke spise, drikke eller ryge i 12 timer** inden prøvetagningen.
- Patienten må dog **drikke vand** (kun vand!).
- **Livsvigtig medicin** tages uændret. Ved tvivlsspørgsmål kontakt afsnittets læger.

7. Opbevaring/transport af prøverør

Nogle analyser kræver særlige procedurer ved selve prøvetagningen eller den efterfølgende transport/opbevaring. Det vil være anført nederst på stregkoden til prøverørene.

ej stase	Prøven tages uden stase
ej lys	Prøverøret skærmes for lys efter prøvetagning
på is	Kølecontainer eller isvand skal være klar ved prøvetagning. Prøven køles ned umiddelbart efter prøvetagning.
37 °C	Prøven skal transporteres ved 37 °C til 3011. CRYO tages altid med kanyle – ikke sommerfugl.
KB<1t	Prøven afleveres til personale på klinisk biokemisk afdeling 3011 senest en time efter prøvetagning
2031< 1/2t	Prøven afleveres til personale på Klinisk Immunologisk afdeling 2031 senest en halv time efter prøvetagning
lodret	Prøverøret skal holdes lodret under prøvetagning, så blodet rammer væskeoverfladen i prøverøret. Gælder for specialrøret PaxGene
retur med pt	Patienten skal have prøven med retur til afdelingen. Tages prøven på sengeafsnit afleveres den til plejepersonalet
Kit	Patienten har medbragt prøverør til prøvetagning. Prøverne er mærkede med enten navn eller projektnr. Label fra PTB sættes uden på posen og scannes efter prøvetagning.
+PTB	PTB'en skal underskrives og følge prøven
+ CPR	Ved siden af label med prøvenummer påsættes en navneetiket fra PTB.

Prøvetagningsrunder

Blodprøvetagning på indlagte voksne

Prøverunde (ca. starttid)	Bestilling	Tidsfrist for rekv. i SP	
Hverdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB3011.	06.45	Afdelingerne skal selv transportere akutte prøver til laboratoriet.
Kl. 11 Kl. 13	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB3011. Ingen prøvetagningsrunder mellem kl. 13.00-07.00.*	9.45 12.15	KB's personale medtager alle prøver til lab. efter endt prøvetagning.
Weekend/helligdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB. Der kan ikke rekvireres prøvetagning efter kl.07.15.	07.15	Prøvetagningen starter 7:30

* I de tidsrum, hvor der er markeret "ingen prøvetagning", vil det ved kontakt til Klinisk biokemisk afdeling (lokal 5-3011) være muligt at få hjælp til prøvetagning på voksne patienter, der er svære at stikke, samt på alle børn.

Blodprøvetagning på Traumecentret

Hele døgnet.

Blodprøvetagningsrunder på indlagte børn og i Børnemodtagelsen 4064

Prøverunde (ca. starttid)	Bestilling	Tidsfrist for rekv.		
Hverdage				
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB.	06.45	KB's personale medtager alle prøver til laboratoriet efter endt prøvetagning.	
Kl. 10.30 Kl. 13 Kl. 16 Kl. 20	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB. Akutte prøvetagninger kan rekvireres mellem runderne indtil kl. 22.30 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i SP. PTB udskrives på afd.	9.45 12.15 15.15 19.15		
Weekend/helligdage				
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i SP. PTB udskrives på KB.	07.15		
Indlagte børn	Prøvetagning kan rekvireres i SP indtil kl. 15.00 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i SP. PTB udskrives på afd. Ingen prøvetagningsrunde mellem kl. 15.00-08.00.*		KB's personale medtager alle prøver til laboratoriet efter endt prøvetagning.	
Børnemodtagelsen 4064	Prøvetagning kan rekvireres indtil kl. 22.30 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i SP. PTB udskrives på afd. Ingen prøvetagningsrunde mellem kl. 22.30-08.00.*			

* I de tidsrum, hvor der er markeret "ingen prøvetagning", vil det ved kontakt til Klinisk biokemisk afdeling (lokal 5-3011) være muligt at få hjælp til prøvetagning på voksne patienter, der er svære at stikke, samt på alle børn.

Arbejdet i Klinisk biokemisk afdeling prioriteres i denne situation på følgende vis:

1. Analysearbejde i laboratoriet der er uopsætteligt, herunder trombolyselprøver
2. Prøvetagning i Traumecentret/Børnemodtagelsen
3. Prøvetagning på børn på øvrige afsnit
4. Prøvetagning på voksne, der er svære at stikke